

Oldus Haksli, autor *Vrlog novog sveta*

O „KONAČNOJ REVOLUCIJI“

Džordžu Orvelu, autoru *1984*

Rajtvud, Kalifornija
21. oktobar, 1949

Poštovani gospodine Orvel,

Vrlo ljubazno od Vas što ste tražili od svojih izdavača da mi pošalju primerak vaše knjige. Stigla je dok sam bio u sred posla koji iziskuje mnogo čitanja i proveravanja referenci; budući da sam, zbog lošeg vida, prinuđen da smanjim obim čitanja, morao sam da sačekam dugo vremena pre nego što sam bio u stanju da se upustim u čitanje 1984.

Slazem se sa svim što su kritičari do sad pisali i mislim da ne moram da Vam ponavljam, još jedanput, koliko je Vaša knjiga izuzetna i fundamentalno važna. Dozvolite mi da umesto toga govorim o onome čime se knjiga bavi - konačnom revolucijom.

Prvi nagoveštaji filozofije konačne revolucije, revolucije van politike i ekonomije, koja ima za cilj potpuno psihološko i fizičko potčinjavanje pojedinca, mogu se naći kod Markiza de Sada, koji je za sebe smatrao da je nastavio i upotpunio ideje Robespjera i Babeufa. Filozofija vladajuće manjine u 1984 je sadizam koji je doveden do svog logičnog zaključka: prevazilaženja i odbacivanja seksa. No čisto sumnjam da bi u stvarnosti politika direktnog ugnjetavanja mogla da potraje. Verujem da će vladajuća oligarhija pronaći manje naporne i štedljivije načine upravljanja i zadovoljavanja svoje žudnje za moći, i da će ovi načini nalikovati onim koje sam opisao u Vrlom novom svetu. Nedavno sam imao prilike da proučavam istoriju biomagnetizma i hipnoze, i zaprepastio sam se kako je svet, čitavih sto pedeset godina, odbijao da ozbiljno razmotri otkrića Mesmera, Brejda, Ezdajla, i drugih.

Delimično zbog preovlađujućeg materijalizma, a delom zbog svog uticajnog ugleda, filozofi i naučnici devetnaestog veka nisu bili voljni da istražuju čudnovatije aspekte psihologije - one koji bi za praktične ljude, kao što su političari, vojnici i policajci, bili upotrebljivi u cilju kontrole.

Zahvaljujući svojevremenoj neznanju naših predaka, konačna revolucija je odložena za pet ili šest generacija. Još jedna srećna okolnost bila je Frojdov neuspeh sa hipnozom, i njegovo posledično obezvređivanje hipnoze. Ovo je odložilo primenu hipnotizma u psihijatriji za najmanje četrdeset godina. Ali, sada se psihoanaliza kombinuje sa hipnozom... a hipnoza se postiže lako, i neograničeno produžava putem upotrebe barbiturata, koji indukuju hipnoidno i sugestibilno stanje čak i kod najtvrdoglavijih subjekata.

Verujem da će svetski vladari u narednim generacijama otkriti da su uslovljavanje dece i narko-hipnoza efikasnije sredstvo kontrole od pendreka i

Oldus Haksli

O „konačnoj revoluciji“

zatvora, a da se žudnja za moći može sasvim zadovoljiti i navođenjem ljudi da zavole svoje ropstvo isto toliko koliko i šibanjem i prisiljavanjem na poslušnost.

Drugim rečima, predosećam da je strahoti 1984 pre suđeno da se preinači u košmarni svet sličniji onom koji sam zamislio u Vrlom novom svetu. Promena će se desiti iz potrebe za povećanjem efikasnosti. U međuvremenu, naravno, može da se desi neki veliki biološki ili atomski rat - u kom slučaju ćemo imati noćne more neke potpuno druge, nezamislive vrste.

Hvala Vam još jednom na knjizi.

Iskreno Vaš,
Oldus Haksli

Izbor i prevod: Danijela Nikolić

preneseno putevima Kultur!Kokoške

<http://kulturkokoska.com>